

Тоҷиконин миллати шарифона

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

№ 56 (4796)

ҶУМЪА, 3 МАИИ СОЛИ 2024

Аз 1 январӣ соли 1991 ҷоп мешавад

Ҷумҳурии Тоҷикистон амал қарор гирифт. Бешубҳа, таҳияи ҷунони санади муҳими стратегӣ вобаста ба вазъи печидаи геополитикии ҷаҳон ва минтақа бисёр саривақтӣ буд.

Аз ҷониби коршиносони соҳа қабули қонуни мазкур хусусан, дар шароити мавҷудияти зуҳури хатарнокӣ замони муосир, ки башариатро ба ташвиш овардаанд, тақозои замон ва вусъати

адабиети гании фарогии ҷанбаҳои ватандӯстӣ бошад.

Дар баробари ин, дар тарбияи ватандӯстӣ мутахассисони соҳаҳои илму маориф, фарҳанг, иттилоот, варзиш ва коммуникатсия низ мутаважҷонанд бо фаъолияти амалҳои санҷидашуда ва давлатмехвар хидмати бузург намоанд.

Ба ҳар ҳол ин заҳмату талошоҳо вобаста ба вазъи печидаи геополитикии минтақа дар самти тарбия, огоҳонидан ва «мусаллаҳ» кардани ҷавонон бо «силоҳои» ватандӯстӣ кофӣ набуда, тадбирҷӯӣҳои бештарро талаб менамояд.

Тавре зикр шуд, адабиети мо саршори ҳодисаҳои таърихӣ, падидаҳои ватандорӣ, фоҷиҳаҳои

«БО ТАМОМИ ҲАСТӢ БАРОИ ҲИФЗИ ВАТАН» шиоре, ки бояд сармашқи кори ҳаррӯзаи мо бошад

саривақтии корҳо оид ба тарбияи ватандӯстии шаҳрвандон дар ҷаҳорҷубаи танзимии ҳуқуқӣ арзёбӣ мегардад.

Ҳамзамон, мулоқотҳои доимии Пешвои миллат бо ҷавонони кишвар, таъсиси Шурии миллии кор бо ҷавонон дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, «Соли ҷавонон» эълон гардидаани соли 2017, рушди соҳаи варзиш, банданд бардоштани майлу рағбати ҷавонон ба илмомӯзию навоҷарӣ, бевосита таҳти сарпарастии Сарвари давлат баргузор гардидаани озмунҳои ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст», «Тоҷикистон - Ватани азизии ман», «Илм - фурӯғи маърифат», «Тоҷикон» - оинаи таърихи миллат ва ба ин васила дарёфту дастгирӣ кардани истеъдодҳои ҷавон, тақдими асарҳои таърихӣ «Тоҷикон»-и академик Бобоҷон Ғафуров ба ҳар як оилаи кишвар дареҳаи таваҷҷӯҳи махусӣ давлату Ҳукумати ҷумҳурий ба ин кишори пешбарандаи мамлакат махсус меёбад. Инчунин, дар даврони соҳибистиқлолӣ бо дастгирӣ Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон шаш ҷоиизи ба номи Исмоили Сомонӣ барои олимон ва муҳаққиқони ҷавон, Фонди махусӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати омода кардани мутахассисон дар давлатҳои хориҷӣ ва грантҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иттиҳодиҳои ҷамъиятии ҷавонон дар соҳаи ватанпарастӣ таъсис ёфтаанд.

Барои омода намудани шаҳсонӣ ватандӯст ва мафҳуми ватандӯстӣ дар ботини онҳо ҷой додан адабиётноман низ хизмати бузург дошт. Чунки он аз таъриху фарҳанги ватандӯстӣ ганӣ буда, асарҳои олимону доғиҷамандони гузаштаю имрӯзӣ мо ватандӯстӣ ватандорӣ, ахлоқи намунавӣ, образҳои қаҳрамонӣ ва ғайраро дар меҳвари эҷодиёти худ қарор доданд. Агар мо осору ашӯрои Рудақӣ, Фирдавӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдий, Ҳофиз, Чомӣ, Сино, Форобӣ, Хайём, Бедил, Зоконӣ, Камол, Ал-Бухорӣ, Имоми Аъзам, Берунӣ, Закарийа Розӣ, Доғиҷам, Айний, Улғузода, Бобоҷон Ғафуров ва дигаронро мавриди омузишу таҳлил қарор диҳем, ҳазорон матолиби ватандӯстӣ ватандориро муйяюн корбарӣ хоҷем кард. Шояд дар ҷаҳон тоҷик ягона миллатест, ки дорони чунин

ибратомӯз, панду ҳикматҳои ватандӯстӣ аст. Мутахассисони соҳаи кино мутаважҷонанд, дар асоси ин зарфиятҳои адабӣ филмҳои бадеӣ, мустанад, силсилави ва тасвириро бо иловаи ҳаёлотӣ арзишмехвар, миллатмехвар ва давлатмехвар офарида пешкаши тамошобинони кишвар, ҳоса ҷавонон, намоҷанд. Масалан, образҳо, нақшҳо ва саҳнаҳои тарбияви мутаважҷон дар асоси қорнамоию қаҳрамонии ҷаҳраҳои таърихӣ фарҳангии миллимон Курӯши Кабир, Рустаму Суҳроб, Баҳромӣ Ҷубина, Спитамен, Абумӯслими Хуросонӣ, Муқаннаъ, Деваштич, Темурмалик, Маҳмуди Тороби, Исмоили Сомонӣ, Яъқуби Лайс, Низомулмулк, Восеъ, С. Айний, Н. Махсум, Ш. Шоҳтемур, Б. Ғафуров ва дигарон офарида. Дар асоси маъхазҳои таърихӣ доир ба давлатдорӣ Модхо, Ҳахоманишиён, Портхо, Қӯшонӣ, Сосониён, Ҳайтолиён, Тоҳирӣён, Сафориён, Сомониён, Гуриён, Сарбадорон, Музафариён, Бармакиён ва ғайра филмҳои гуногун офарида ба манфиати кор аст.

Албатта, барои истифодаи ин зарфиятҳо мутахассис, қобилияту истеъдод ва кудрати иқтисодӣ лозим аст. Имрӯз мо мебинем, ки дар ин самт, воқеан, мутахассисони Туркия, Россия, Чин, Кореяи Ҷанубӣ, Ҳиндустон ва ҷамъиятшиварҳои мо Ўзбекистону Қазоқистон мутаважҷон мешаванд. Имрӯзҳо силсилафилмҳои таърихӣ туркӣ фазои кишварии моро пур кардааст, ки ба фазои иттилоотӣ, суботи амният ва арзишҳои миллии мо таҳдиду хатарҳои ҷиддӣ хоҷанд буд.

Пас, бояд зудтар дунболи офаридани филмҳои миллии хусусияти тарбиявӣ, ҳувиятӣ ва ҳисси миллий дошта бошем, то дар ҳифзи манфиатҳои миллий ақиби намонем. Ин гуна филмҳо ба ҷавонони мо таъсири мусбат расонида, ҳисси миллӣ ва рӯҳияи ватандӯстии онҳоро банд мегардоранд.

Ҷъне, суҳанҳои Пешвои миллат: «Ҷаромӯш набояд кард, ки танҳо шахси воқеан ватандӯст мутаважҷон дилсузона ва бо тамоми ҳастӣ ҳифзи амният ва ободии Ватани худро таъмин созад», бояд ҳаҷамша дар гуши мо сард диҳад ва шиори сармашқи кори ҳаррӯзаи мо бошад.

Табассум АЗИМЗОДА, омӯзгори Академияи идоракунӣ давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Даъвати баҳорӣ - 2024

НАҚШАИ ДАЪВАТИ БАҲОРӢ АЗ 70% ГУЗАШТ

Дар доираи талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи уҳдадорӣ ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ» ва бахри дар амал татбиқ намудани Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ба эҳтиёт руҳсат додани хизматчиёни ҳарбие, ки муҳлати муқаррагардидаи хизмати ҳарбиро адо намудаанд ва даъвати набъати шаҳрвандони солҳои таваллудӣ 1997-2006-и Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хизмати ҳарбӣ» чорабиниҳои даъвати баҳорӣ шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ ҳоло дар шаҳри навоҳии мамлакат идома дорад.

Тавре қаблан хабар дода будем, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон иҷрои нақшаро дар рӯзи наҳустини ин маъракаи муҳими сиёсӣ аввалин шуда ба итмом расонд.

Дар ноҳияҳои Вахш, Фархор, Хуросон, Муьминобод, Носири Хусрав, Дӯстӣ, Қубодиён ва шаҳрҳои Нораку Леваканти вилояти Хатлон низ гусељи қавонписарони синни даъвати бомуваффақият ба аҷом расид. Иҷрои нақшаи даъват дар

ин вилоят 86 фоизро ташкил медиҳад. Шахру ноҳияҳои Роғун, Рашт, Сангвор, Лахш, Нуробод ва Тоҷикобод низ аз таъмини иҷрои пурраи нақшаи даъвати баҳорӣ шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ иттилоъ доданд. Иҷрои нақша дар шаҳри ноҳияҳои тобеи ҷумҳурий то имрӯз ба 74 фоиз баробар мешавад.

Дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Суғд давоми моҳи апрел нақшаи даъвати қавонписарон ба сафи Қувваҳои Мусаллаҳи ҷумҳурий ба 55 фоиз расида, дар шаҳри Душанбе бошад, 51 фоизро ташкил дод.

Ҳамин тавр, дар давоми як моҳи маъракаи даъвати баҳорӣ шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ иҷрои нақшаи даъвати зиёда аз 70 фоиз таъмин гардидааст. Ҷедавар мешавем, ки маъракаи даъвати баҳорӣ шаҳрвандон ба хизмати ҳарбӣ то охири моҳи май идома меёбад.

Сайфиддин СУННАТӢ, «Садои мардум»

ДУШАНБЕ САЗОВОРИ ШОҲҶОИЗАИ «САИРИ ГУЛИ ЛОЛА» ГАРДИД

Маросими ҷамъбасти Фестивали ҷумҳуриявӣ «Саири гули лола» якуми майи соли равон дар Боғи фарҳангӣ-фароғатӣ ба номи Абӯлқосим Фирдавӣ доир гашт.

«Деҳоти баҳтарин», «Шаҳраки баҳтарин», «Ноҳияи баҳтарин» ва «Шаҳри баҳтарин» доир гашт.

Муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон Сулаймон Зиёзода иброд дошт, ки фестивал тибқи

сияи «Гулгашти баҳтарин» ҷойи якумро соҳиб шуд.

Дар номинатсияи «Маҳаллаи баҳтарин» ҷойи якум насиби Маҳаллаи Борбади ноҳияи Сино гашт. Деҳаи Қайнари ноҳияи Воеи вилояти Хатлон ғолиби номинатсияи «Деҳаи баҳтарин» ва Ҷамоати деҳоти Фарободи ноҳияи Хуросонии вилояти Хатлон «Деҳоти баҳтарин» эълон шуд. Дар номинатсияи «Шаҳраки баҳтарин» Ҷамоати деҳоти Сарбанди шаҳри Левакандро ба ҷойи аввал сазовор доғиҷаманд. Дар номинатсияи «Ноҳияи баҳтарин» ҷойи якум насиби ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе гардида. Дар номинатсияи «Шаҳри баҳтарин» шаҳри Хучанди вилояти Суғд ҷойи аввалро сазовор шуд.

Ҳаёти қаҳамон Шоҳҷоизаи фестивалро ба шаҳри Душанбе сазовор доғиҷаманд.

Масъулини чорабини гули худру арзёбӣ намуда, зикр карданд, ки гули мазкур бо номи «арӯси сол» ва «малिकाи табиат» машхур буда, зиёда аз 100 наъви он маъълум аст. Зикр гардида, ки Фестивали ҷумҳуриявӣ «Саири гули лола» дар ҷумҳурий аз соли 2019 баргузор мешавад. Он имсол аз рӯи номинатсияҳои «Боғи баҳтарин», «Гулгашти баҳтарин», «Маҳаллаи баҳтарин», «Деҳаи

Амри Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон доир шуда, ҳадаф вусъат додани корҳои ободонӣ, таъвият бахшидани заъви зебибарастӣ ва болобарии маърифати экологӣ сокинони ҷумҳурийи мешавад.

Ҳаёти қаҳамон Боғи ба номи Аҳмади Доғиҷам шаҳри Душанбе дар номинатсияи «Боғи баҳтарин» сазоворӣ ҷойи якум доғиҷаманд. Гулгашти назди бинои Сирикӣ давлатӣ дар номинат-

Ҷамъамон, инчунин, бо дипломи ғолиби дараҷаҳои 1, 2, 3 ва ташаббускорон, роҳбарони қорҳона, муассиса ва дигар ташкилот, ки дар озмун иштироки фаъл доғиҷаманд, бо «Ифтихорнома» ва «Сипоснома»-и Қумитаи рушди маҳали назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон қадрдонӣ шуданд.

Марҷона СОЛИХЗОДА, «Садои мардум»

Ҳукумати мамлакат таҳти роҳбарии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти таҳким таъвияти ватандӯстӣ ватандорӣ шаҳрвандон ва хусусан, қавонон заминаи ҳуқуқӣ ва ҳам шароити моддӣ фароҳам овардааст. Бо супоришу ҳидоятҳои бевоситаи Пешвои миллат «Консенсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Барномаи давлатии тарбияи ватандӯстӣ ва таҳким хувияти миллии ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 2018-2022», «Стратегияи сиёсати давлатии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020», «Консенсияи миллии сиёсати ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Барномаи миллии рушди иҷтимоии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2022-2026», «Барномаи давлатии тарбияи ватандӯстӣ ва таҳким хувияти миллии ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027» таҳия, қабул ва татбиқ гардида истодаанд. Ин санадҳои муҳими стратегӣ дар самти тарбияи ватандӯстӣ шаҳрвандон ва ҷавонон нақшаи боришти дошта, тадбирҳои саривақтии судмағз ва дарҳури ниёзҳои ҷомеаи кишвар махсус меёбад.

Бо мақсади таҳким бахшидани заминаи ҷунонии тарбияи ватандӯстӣ моҳи декабрӣ соли 2022 аз ҷониби Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тарбияи ватандӯстӣ шаҳрвандон» таҳия ва пешниҳод гардида, аз

Тоҷикистонро ташкил менамоянд, вале садҳо километри мукааб оби тоза захира мекунанд. Қисми асосии пиряхҳои дар худуди қуллаҳои баландтарини Тоҷикистон ҷойгиранд ва онҳо рӯдхонаҳои Амударё ва Зарафшонро, ки ба кишварҳои поёноб - Ўзбекистон, Туркманистон ва Қазоқистон ҷорӣ мешаванд, бо оби тоза таъмин мекунанд.

Пиряхҳо, ки дар Тоҷикистон ҷойгиранд, бузургтарин пиряхҳои минтақаи Осиёи Марказӣ мешаванд. Хатари асосии обшавии бошиддат пиряхҳо ва таназзули онҳо барои Тоҷикистон дар он аст, ки захираҳои обӣ дар минтақа кам гардида, аз меъёр зиёд об шудани онҳо боиси банданд гардидаани сатҳи оби дарёҳо ва обҳезию шушта шудани заминҳои надзисохилӣ ва қаччинии об дар даҳсолаҳои оянда мегардад.

Тавре аз таҳлилҳои коршиносон бармеояд, дар даҳсолаҳои наздик маъсалаи норасоии оби нӯшқарӣ дар ҷаҳон ба мушкили рақами як мубаддал хоҷад гашт. Танҳо ҳаҷмҳои муштараки байни кишварҳо ва амалӣ гардидаани иқдому ташаббусҳои неку созандаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон имкон фароҳам месозад, ки маъсалаҳои глобалии сайёра роҳи ҳалли худро пайдо намоанд. Эълон гардидаани «Соли байналмилалӣ ҳифзи пиряхҳо» низ ба ҳаҷмин хотир аст.

Дар яке аз сарчашмаҳои муътамад омадааст, ки: «Пиряхҳо об мешаванд ва ин як раванди муқаррарии табиӣ мешавад. Онҳо пеш аз мо ҳам об мешувад ва баъд аз мо ҳам об хоҷанд шуд, баъзан баръақс - бештар захира мешаванд. Ин ҳолат дар тӯли асрҳо

ОҚИБАТИ НОГУВОРИ ТАНАЗЗУЛИ ПИРЯҲҶО

рӯи медиҳад. Барои пешгирии ин раванди қор кардан қариб ғайриимкон аст. Иқлим зери таъсири омилҳои гуногун тағйир меёбад ва инро пешгирии қардан номумкин аст. Танҳо бояд пиряхҳои назора кард. Таърих аллакай шохиди яхбандии глобалии шудааст, вақте нисфи Аврупо зери ях буд, аммо баъдан ин пиряхҳо ба обшавӣ шурӯъ карданд.

Пиряхи Федченко, ки дар худуди Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ҷойгир аст, замоне се маротиба бузургтар буд ва дарозии он то ноҳияи Лахш мерасид. Баъдан раванди обшавии он сар шуд ва ҳоло дарозии ба 70 км мерасад. Баъди даҳсолаҳо дар робита ба дигаргунии иқлим ин пирях 2 километри дигар қоқиш меёбад.

Бино ба маълумоти оморӣ давоми 30 соли охири пиряхи Федченко беш аз 3 километр масоҳати худро аз даст дода, сатҳи он 50 метр паст фаромадааст. Яшиносони тоҷик маълум кардаанд, ки боз як пиряхи бузурги дигар - Зарафшон ҳам ба таври қобили таваҷҷӯҳ кам шудааст.

Таъкид мегардад, ки агар раванди кунуни таназзули пиряхҳо 30 - 40 соли янда идома кунад, бисёре аз пиряхҳои хурди Тоҷикистон қомилан аз байн меравад ва ин ба нисомии оби баъзе дарёҳои Тоҷикистон, ба монанди Зарафшон, Кофар-

ниҳон, Қаратог ва дарёи Оби хинг, таъсир мерасонад.

Тағйирёбии ҷаҳонӣ иқлим ҳаҷмчун мушкилоти нави башарӣ, пеш аз ҳама, ба ҳолати пиряхҳо, захираҳои барф ва об таъсири манфӣ мерасонад. Ҷомеаи ҷаҳонӣ ҳуб дарк мекунанд, ки қоқиш ва об-ро обшавии минбаъдаи манбаҳои обҳои ошомиданӣ дар сайёра мутаважҷон аҳли башарро ба фалокатҳои зиёдаи ҷонӣ, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ дучор намояд.

Маҳз, ба амал омадани ҳаҷмин гуна паёмадҳо роҳбарӣ дурандешу матиниродаи Тоҷикистонро водор намуд, ки бо ташаббуси панҷуми ҷаҳонӣ худ мардҳои сайёраро даъват намоанд, ки дар ҳифзи пиряхҳо ҳаҷмчун асоси ташаққули оби тоза масъулиятшинос бошанд. Ин иқдони Пешвои миллат на ба як давлат ё минтақа, балки ба тамоми кишварҳои сайёра нигаронида шудааст.

Мавриди зикр аст, ки тағйирёбии иқлим ва бошиддат обшавии пиряхҳо на фақат ҳаҷми захираҳои оби тозаро кам мекунанд, балки оқибатҳои бисёр хатаровару хузангез низ доғиҷаманд. Аз рӯи иттилоӣ ташкилҳои гуногуни эксперти маълум мегардад, ки дар ҳолати ҳозира дар ҷаҳон 844 миллион нафар одамон бо оби тозаи ошомиданӣ дастрасӣ надоранд, 1,8 миллиард нафар оби ифрос истеъмол мекунанд ва 2,4 миллиард нафар ба ҳолати беҳдоштӣ дастрасӣ надоранд.

Лозим ба таъкид аст, ки аз солҳои 90-уми асри гузашта то ҳоло дар натиҷаи обшавии пиряхҳо сатҳи уқёуси ҷаҳонӣ 5 см боло рафтааст. Таҳқиқоти олимони паҷухишгоҳҳои бонуфузи ҷаҳонӣ муйян кардааст, ки агар чунин ҳолат давом ёбаду пиряхҳои ҷаҳон об шаванд, сатҳи

уқёуси ҷаҳонӣ банданд гардида, баъзе қисматҳои давлатҳои соҳили баҳру уқёуси ҷаҳонӣ зери об хоҷанд монд.

Аз таҳлилиҳои олимону коршиносони соҳа бармеояд, ки ҳар рӯз дар ҷаҳон дар ҳаҷми беш аз 1 миллион тонна ях об мешавад.

Бо назардошти он ки 93 дарсади худуди мамлакатро қўҳро ташкил медиҳад, Тоҷикистон дар Осиёи Марказӣ яке аз кишварҳои осебзастиратарин дар баробари тағйирёбии иқлим шуморида мешавад, чунки тибқи маълумоти расмӣ, то имрӯз қариб 1000 пирях дар худуди Тоҷикистон об шудааст.

Тоҷикистон ҳаҷмчун кишвари аграрӣ вобастагии зиёд аз кишварҳои доғиҷаманд, аммо мутаассифона, кишоварзӣ аввалин баҳаст, ки аз тағйироти иқлим ва обшавии босуръати пиряхҳо зарар мебинанд. Ин дар ҳолат, ки тақрибан 70 фоизи аҳоли дар деҳот зиндагӣ мекунанд.

Дар ояндаи наздик норасоии оби тоза аз татом шудани захираҳои нафт дида ба маъсалаи мурабми ҷаҳонӣ табдил меёбад ва мушкилоти рақами якӣ сокинони сайёра мегардад. Аз ин ҷиҳат, сарфи назар кардани мушкилоти вобаста ба об омилӣ асосии барҳурди қудратҳои тамаддунҳо шуда мутаважҷон. Аз ин рӯ, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин мушкилоти глобалиро пештар ва бештар аз ҳама дарк кардаду ҷомеаи ҷаҳониро барои ҳалли он даъват намудааст.

Фарҳунда АБДУЛҶАКИМОВА, «Садои мардум»

Бузургтарин неъмате, ки дар дунё арзи ҳастӣ мекунад, илму дониш ва фарҳангу маърифат аст.

Мактабҳои миёнаву олии барои он ифтихор мекунаанд, ки чӣ миқдор шогирд тарбия кардаанд. Бо он фарҳдоранд, чӣ қадар шогирд тарбия кардаанд, ки барои мардум ва ҷомеа фоидабахш будаанд.

Дар давлат бузургтар ва муқаддастар аз мактаб дигар муассисае вучуд надорад. Ва вучуд дошта ҳам наметавонад. Он чизе, ки дар ҷомеа ҳаст – сохти давлатдорӣ, сулҳу суботи имрӯзи оянда, рушду тараққиёт аз мундариҷа, муҳтаво, сифат ва натиҷаи кори мактаб вобаста аст. Ва «Мактаб нерумандтарин воситаи озод кардани инсон ва нерумандтарин воситаи гулом кардани инсон мешавад. Дар давлати озод мактаб воситаи озод кардан ва дар ҷамъияти тафаккури маҳдуд воситаи гулом кардани инсон аст» (В. Либкнехт).

Муҳимияти мактаб – аз ҳафт то ҳафтада соли ҳаёти инсонӣ фурсати бунёди таҳкурсии ҳаёти боқимондаи одам аст.

Дар мавриди фаъолияти мактаб гуфтан мушкул аст, ки чӣ дар ҷойи аввал меистад – таълим ё тарбия?

Инҳо мафҳумҳои яқдигарро пуррақунанда мебошанд. Бе яқдигар вучуд дошта наметавонанд. Дар ин маврид метавон баҳс кард. Лекин, ба андешаи мо, дар ҳар ҳолат, тарбия дар ҷойи аввал меистад. Он мафҳуми полисемӣ, ҳамбастӣ, ҳуҷусавӣ ва муайянкунада аст.

Таълим муҳимтарин воситаи системакунӣ, асоснок намудан, тақвият бахшидани маънавиати инсонӣ, танзимгарии ниҳат ва нақшаҳои созидаи тарбия аст.

Илм воқеиятбахшӣ, самаранокӣ, натиҷагирӣ ва самтҳои таълимиро муайян ва таъмин мекунад. Ва албатта, «Тарбия ва фақат тарбия мақсади мактаб мебошад» (И.Песталотси). Маърифаткунӣ бошад, асбоби тарбия аст.

Дар ҷараёни таълиму тарбия муаллим шарҳияти марказӣ, офарандаи фазо ва амаликунандаи мақсадноки тарбия аст.

Бинои ҳозиразамони мактаб, вазоси техникаӣ, синфҳои компютерӣ, майдончаҳои барҳавои варзишӣ гарчанде муҳиманд, аммо нақши марказонидашудаи муаллим меҳвари муайянкунандаи ҷараёни маърифаткунӣ бунёди ҷомеа буд, ҳаст ва боқӣ хоҳад монд.

Дар ҳар мактаб, ҳаҷди ақал, мебояд чанд муаллими фаъолият кунанд, ки талабагон имкон дошта бошанд, то дар сатҳи кадом як синфе «аз дасти онҳо гузаранд». Муаллимоне, ки дар таҳассусмандӣ, мақсаднокии ва самтгирии тарбияи шогирдон хотирмон бошанд. «Омили худшиносӣ ва ҳидояткунандаи шинохти воқеияти ҳастӣ гардан» (Г.В.Ф. Герел).

Агар мактаб ин имкон ва қудратро дошта бошад, худкифо ва комгор аст.

Барои ман ҳамчунин муаллим, ки баъдан тамоми умр «ангуштаздани» ба шогирдон монд», Усмон Раҳмонов баъд меафтад.

У яке марди қоматбаланд ва тануманд, ба андозаи баданаш каллаи калон дошт. Сафедпӯст, чашмони тоҷикии моил ба ҷустуҷӯӣ дарки умқи инсонӣ, ҳаракатҳои бидуни кӯшиши зиёдагии аз худ гузаштани таассурот ба фоидаи эътирофи фазилатҳои хеш, камгап, аммо хушсухан, ҷиддӣ, лекин кушодарӣ, донишманд, вале хоксор, серталаб, ҳамзамон одил буд.

Муносибати ӯ бо атрофиён дар муносибат ба синну сол ва манзалати онҳон қарор дошт.

Шояд дақиқ набошад, аммо чунин ба назар мерасид, ки Усмон Раҳмонов ба ҳамаҷуз таърифи маънавияти намекард.

Ё чунин хислат дошт.

Ба назари мо, шогирдон менамуд, ҳамсоноро, ки ӯ дар дараҷаи ҷаҳонбинӣ, дониш, дарки воқеияти ҳастӣ ва умқи муҳокимаронӣ наздик ба худаш бошад, камтар пайдо мекард.

Аз ҳамин ҷиҳат, муомилаи Усмон Раҳмонов бо дигарон дар дараҷаи салому алейк, ҳолпураи ва тасдиқи воқеиҳои эътиромоти яқдигарӣ маҳдуд мегаши.

Аз худ шаҳси андешаманд, оғаи ва моил ба навҷиро менамуд. Кӯтоҳсухан буд. Аммо ҳар вақт маъний, фикри бикр ва андешаи ҷолиби таваҷҷуҳ мегуфт. Соҳибмаълумоти воқеоти замони зуд тағйирёбанда буд. Гумон мекардӣ, ки ин шахс дар бораи тамоми рӯйдод, ки дар табиат, ҷамъият ва маънавият мегузарад, маълумоти батафсил дорад. Агар нафаъра зарурат ба дониш дошта бошад, метавонад дар ин бора аз ӯ маълумоти пурра бигирад.

Бо ҳамин хислату фазилати шояд барои худӣ ӯ ноаён, таваҷҷуҳ ва эҳти-

роми ҳамагонро ба худ қалб мекард.

Усмон Раҳмонов дар ҳамаҷоӣ-лоқи мо – Иттифоқи зиндагӣ мекард. Ба кор пиёда омадурафт дошт. Масофа сева ним – чор километр бошад ҳам, аз ягон намуди нақлиёт истифода намебурд.

Соле, ки мо дар синфи панҷум мекондем, ӯро директори мактаб таъин карда буданд.

Фақат шими кистии сиёҳ, куртаи рангаи сафед ё ширҷойӣ, кафши якҷелаи сиёҳ мепӯшид. Тоқии чустӣ менамуд. Ранги тоқӣ хира нашуда, онро иваз мекард. Либосҳои муаллим доимо пок ва ниҳоят эҳтиёткорона дарзмонда. Сарфи назар аз боду ҳаво ва масири деҳа пойафзолаш доимо тоза буд. Бо гузашти чанд сол, вақте собиқ шогирдон дар бораи хислатҳои муаллим Раҳмонов суҳбат мекардем, яке аз ҳамаинсонӣ мо гуфт:

дарсоҳо бо тайёрии ҳамаатарафа менамуд.

Мо, шогирдони собиқ то ҳол фикр мекунем, ки ӯ маводи дарсии мактаби миёнаро ҳанӯз дар замони донишҷӯӣ ниҳоят хуб аз бар карда будааст. Зеро мо ҳис мекардем, донишхоро, ки муаллим ба мо меод, хеле васеъ аз доираи мавзӯ ва мундариҷаи китобҳои дарсӣ буданд.

Воқеан, «Барои он ки дигарҳоро омӯзонӣ, бояд худат бисёр чизҳоро донӣ» (В. Короленко).

Ҳамзамон, эҳсос мегардид, ки муаллим китоби дарсиро бо дарки умқи фаҳмии муаллифи он аз худ кардааст. Адабиёти иловагӣ дастрас намуфта. Онҳоро хуб омӯхтааст. Барои мисол, аввалин бор маҷаллаҳои машҳури илмӣ ва илмӣ-оммавии «Вопросы истории» ва «Вокруг света»-ро мо хонандагонӣ мактаби деҳот дар дасти муаллим Раҳмонов дида будем.

Яке аз мавзӯҳоро, ки шогирдонро ҳайратзада мекард, дар тахтаи синф бо бӯри одӣ кашидани ҳаритаҳои ҷангӣ, муайян кардани мавқеъҳои муҳорибаи тарафҳо, самтҳои ҳуҷум, тағйир ёфтани мавқеи низои ҷонибҳо, истифодаи санъати ҷангӣ, зарба задан ба мавқеи душман аз камин ва самтҳои барои рақиб ногаҳонӣ, ҳамзамон бо ин, ном ба ном донишани фармондеҳии кӯшунҳои тарафҳо, генералҳо ва афсароне, ки дар рафти ҷанг роҳу восита ва корномаҳои фавақуллода нишон медоданд, ба ҳисоб меомафт.

У тавассути шарҳ додани муҳтавои воқеа, зуҳурот ва ҳодисаҳо қадам ба қадам ба моҳият ва мақсади дарс наздик мешуд. Ба воситаи тафсири мундариҷаи мавзӯ бо далелҳо, ноаён, зина ба зина эҳсоси хонандагони ба муҳтавои масъала, тавре ки мехост, бедор мекард. Кӯшиш менамуд, моҳияти мавзӯ бо заҳматҳои асиле,

нафар камбағали гунягӣ ҳастам, ки ба Лиссабон омадаам! Китобҳои кӯҳна мефурӯшам. Ва харитаҳои бахрӣ мекашам. Агар зарона шумо шумидед, ки дар олам қитъаи нава кушода шудааст, дониста бошед, ки ин қорро каминаи камтарини шумо, Христорфор Колумб кардааст!!!».

Муаллим Раҳмонов ин суҳанҳоро тарзе образнок ва ботантана мегуфт, ки гуё худӣ ӯ Христорфор Колумб бошад ва ӯро ифтихори кушодани ҷунин қитъа дар пеш аст. Ва мехоҳад аз байни мо талабагон дар ин кори ниҳоят хатарнок, аммо шарафманд ҳамсафари донову ғаюр интиҳо ба омада қунад.

Ҳангоми таълими дарсоҳо муаллими мо мекӯшид, ки дар шуури хонандагон ҷаҳонбинии илмӣ тарбия кунанд, то онҳо ҷаҳонро на аз рӯйи таассубу хурофот, афсонаҳои бепоё, балки бо чашми хирад нигаранд. Дар зиндагӣ

мо, тибқи барномаи таълими, бароямон дарс мегуфт, таъкид менамуд, ки табиат дару девор, мошин, роҳҳои оҳан, нақбҳо, нақлиёт ва неругоҳҳои барқи обиро наметавонад. Ҳамаи инҳо маҳсули майнаи инсонӣ босавод, мутахассис, ба тарзи дигар, натиҷаи донишхоро ҳастанд, ки дар шакли воқеӣ, моддӣ, зинда рӯйи кор оварда шудаанд.

Яке аз суҳанҳои хотирмони муаллим Раҳмонов барои шогирдон, ки ҳамзамон, мо онро кӯтоҳнавис карда, баъдан як умр фаромӯш накардем, он буд, ки таърихи тараққиёти ҷамъият аз таърихи инкишофи табиат фарқ мекунанд. Агар мо дар ин маврид таъсири инсонро ба табиат ва ҳолати баръаксро ба назар гирем.

Дар табиат, дар маҷмӯъ, ҳодисаҳои пайдарҳам ва ба яқдигар вобаста рӯй медиҳанд. Онҳо қонуни-мандиро муайяни ҷараёни табиатро ташкил менамоянд.

Муаллим бо мисолҳои мушаххас, дақиқу равшан нишон медод, ки чунин рӯйдодҳо берун аз шуури инсон ба вуқӯъ мепайвандад. Одам танҳо тавассути илму дониш метавонад ҳодисаҳои табиатро пешгӯӣ кунанд. Ба онҳо таъсир расонад. Аз онҳо истифода намояд. Инро таърихи ҷамъият гуфтан мумкин аст.

Муҳимтарин қисмати таърихро, таъкид мекард муаллим Раҳмонов, таърихи ҷамъият ташкил мекунанд. Ин шакли ҷаҳонбинӣ аз таърихи табиат куллран фарқ дорад. **Ташаббускор ва қувваи ҳаракатдиҳандаи он инсон бошуур аст. Ва дар ҷамъият – таърихи гурӯҳҳои этники, халқҳо, миллатҳо, синфҳо, табақаҳои иҷтимоӣ ва давлатҳо, тамоми кӯшишҳо, ҳаракатҳо, равандҳо, ҳолат ва натиҷаи амали мақсадноки инсонанд, на чизи дигар. Бе амали қаблан тарҳрезӣшудаи одам дар таърихи ҷамъият ягон дигаргунӣ ҷиддӣ, ҳаҷ ба фоидаи инсон ва ҳоҳ бар зарари он бошад, ба вучуд намеояд.** Инро муаллим зуҳуроти иҷтимоӣ - иқтисодӣ, сиёсӣ - ҳуқуқӣ, ҷамъиятӣ - идеологӣ ва адабӣ - маданӣ мегуфт ва ҳар яке онҳоро шарҳ медод.

Бо гузашти солҳо, сарфи назар аз интиҳоии касб, мавқеи иҷтимоӣ, инсон ҳаргиз устодони худро, ки дар таълиму тарбияи ӯ саҳм доштаанд, махсусан таъсиргузро ва тақдирсоз будаанд, фаромӯш намекунад. Дар қисмати худ онҳоро сабабгор ва шарикӣ ҳамдам мешуморад. Дар лаҳзаҳои нек ва мушкилоти пешорӯ ҳама муаллимонро ба ёд меорад.

Тарбияи инсон душвортарин, ҳамзамон, бузургтарин масъулият аст, ки ба дӯши муаллим воғозор шудааст.

Таърибаи кори Усмон Раҳмонов, ба назари ман, намунаи олии фаъолияти таҳассусмандонаи мақсадноки як муаллими одии деҳаи дурдасти замони бе чароги барқӣ буд. Ӯ тамоми ҳастии худро барои бунёди ҷаҳонбинии илмии шогирдон, эҳтимоли шахсиятсозии онон равона мекард. Тавассути таълиму тарбия, ки шахсияти худӣ муаллим, зоҳир, ботин ва рафтори ӯ қисмати муҳими ин ҷараён буд, заҳмат мекашид, ки фарзандони мардумро барои фоидаи худӣ мардум, барои шинохти илмии замона ба хотири рушди ҷомеа омода намояд.

Баъд аз хатми донишдада ман ба мактаби деҳаи Ориён ба кор омадам. Муаллим Усмон Раҳмонов ба муаллимони ҷавон таъкид мекард, ки мақсади аслии таълиму тарбия муътақидкунист. Агар мактаб аз уҳдаи ба донишҳои илмӣ, замонавӣ мусаллаҳ ва аз қаромоту хурофот, фанатизми динӣ ва тақдирпарастӣ роҳо кардани шогирдон набарояд, онро мақони илм ва борғони маърифат номидан ҳафот. Мо, шогирдон медонистем, ки худӣ муаллими мо дар ин кор намуна ва мумтоз аст.

Муаллим У. Раҳмоновро устоди таърихиносоии маорифи деҳот, фидои илму маърифат ва намунаи олии омӯзгори мактаб, муҳандиси бузурги рӯҳи шогирдон номидан арзанда аст. Номӣ чунин муаллимонӣ беунвоии замон ва қорномаи онҳо қовидон менаманд.

Дар бораи муаллим Усмон Раҳмонов бо суҳанони шоири маъруфи асри XI Абусаиди Абулхайр гуфтан мумкин аст:

Ин умр ба абри навбахорон монад,
Ин дида ба сели обшорон монад.
Эй дӯст, чунон биваҷӣ, ки баъд аз мурдан,
Ангуст газидане ба ёрон монад.

С. ЯТИМОВ

Бознашр аз рӯномаи «Чумхурият», № 80-81 аз 30.04.2024

МУАЛЛИМИ МАН

- Ёд доред, дар давоми дарс муаллим Раҳмонов гоҳо аз ҷайб рӯймолчаи дастпашмо бароварда, бо назокати хос ва номаълум пешони худро пок мекард. Ин рӯймолча хеле тоза, ҳарир, эҳтиёткорона ҷорқат ва дарзмолшуда, монанд ба қоғазӣ оҳари дастнорасидаи хат-хат буд.

Он вақт бори дигар фаҳмидам, ки на танҳо ман, балки дар ҳамаи синну соли наврасии мактаби ҳаштсолаи деҳоти дурдаст, хонандагон ба камтарин ҷузъиёти рафтор, гуфтор, тарзи либоспӯшии муаллимони таваҷҷуҳ мекарда будаанд. Ва он яқмур дар хотири шогирдон боқӣ менамояд.

Баъзе муаллимон бо сабаб ё шояд баҳона, ягон ё якчанд дақиқа ба дарс дер мекарданд. Дар чор соли, ки муаллим Раҳмонов моро аз таърихи география дарс мегуфт, бо ӯ як дафта ҳам чунин лаҳза иттифоқ наофтадо буд.

Мо дарси муаллим Раҳмоновро бесаброна интизор мешудем. Аммо чӣ тавр ин соатҳо мегузаштанд, бе-хабар менамудем. Ва баъзан чунин ҳолат мешуд, ки аз ҳисоби таваҷҷуҳ ҳам ӯ ба суолҳои мо ниҳоят бодикқат ва мушаххас ҷавоб медод.

Боиси таассуф буд, ки дар замони

ӯ дар дарсоҳо суҳанҳои нав ва махсусан ҷолиб мегуфт. Муҳокимаронҳои донишмандона мекард. Вобаста ба мавзӯ мисолҳои ҷолиби таваҷҷуҳ менамуд. Дили шогирдони ташна донишро таҳсир менамуд.

Мо, талабагон байни худ пичир-пичир мекардем, ки ин навуғӣ ва нағсонҳои муаллим ба мавзӯи дарс аз китобу маҷаллаҳои иловагӣ аст. Ва чунин хулосаҳо асоснок буданд.

Усмон Раҳмонов дарси навро чу-

ки мекашид, ба хонандагон равшану фаҳмо гардад.

Психологияи шогирдонро хуб медонист. Ва аз ин мушоҳида ва хулосаҳои омӯзандаи худ муваффақона истифода мекард.

Муҳтаво ва мундариҷаи ҷаҳонбинӣ инсон дар таносуб ба илм мисли муҷассамаест, ки бояд ҳосияти бунёдӣ дошта бошад. Ояндаи инсон вобаста ба он аст, ки ин таҳкурсии аз кадом мавод, барои кадом

фиреб нахӯранд. Раҳум назананд. Эътиқоди бунёдӣ илмӣ ҳамсафари ҳаётташон бошад.

Кушодани қитъаи навро аз ҷониби Колумб натиҷаи панҷ хислати бузурги ӯ маънидод мекард: муҳаббат доштан ба китоб, сарукур гирифтани ва омӯштани адабиёти илмӣ (1), касбияти олии (2), иродаи қавӣ (3), ватанпарварӣ (4) ва ҷасуриву далерӣ (5).

Мо бачаҳои давр ба зоҳир ва рафторӣ кидори муаллимонан нигариста, суҳанонашро гӯш карда, ба ӯ эътиқод дошем. Аз ӯ ифтихор мекардем. Муътақид будем, ки ҳамаи панҷ хислат дар ботини худӣ муаллими мо Усмон Раҳмонов голибият дорад. Ва мо бояд пайрави ӯ бошем.

Муаллими мо кӯшиш мекард, ки бачаҳо аз ҷаҳонбинии гайриилмӣ, он чизе ки аз ҳақиқат дур аст, дар таърибаи таърихӣ собит нагаштааст, барои тараққиёти илму маърифат монеа эҷод мекунанд, фосила бигиранд.

Таъкид мекард, ки қимати инсон баробар ба дараҷаи дарки олами воқеӣ тавассути ақлу донишу таҷриба аст. Инсон ҳамаи вақт ба зиндагии шоиства муяссар мешавад, донанд, ки бузургтарин офаридаи табиат ва ҷамъияти инсонӣ худӣ Инсон аст.

Вақте муаллим дар бораи таърихи мамлакатҳои Шарқ ва Африқо Шимоли суҳбат мекард, бо мисолҳои дақиқ шарҳ медод: то вақте ки инсон қудрати фаҳмидани сирри қувваҳои олами атрофиро надорад, вай маҷбур мешавад кӯр-кӯрона ба тақдир тан диҳад. Ӯ гаштаву баргашта таъкид мекард, ки фақат дониш метавонад ба одамизод сабабҳои бадбахтии ӯро ошкор созад. Роҳҳои хушбахтии ва пирӯзиашро нишон диҳад.

Усмон Раҳмонов зинаҳои тараққиёти инсониро бо мисолҳои одӣ мефаҳмонд. Дар яке аз дарсоҳо аз таърихи асрҳои миёна, дар бораи чӣ тавр аз феодализм ба капитализм гузаштани халқҳои Аврупоро дар мисоли корхонаи сӯзанбарорӣ мисол овард.

Барои ноил гаштан ба мақсади дарс ӯ ҷараёни ба фулзолот то маҳсулоти тайёр шудани ин асбоби одӣ – ҷараёни истеҳсолотро ба мо бачаҳои деҳот нақл кард. Ин дарс чунон ҷолиб буд, ки гуё худӣ муаллим директори

Ҳангоми таълими дарсоҳо муаллими мо мекӯшид, ки дар шуури хонандагон ҷаҳонбинии илмӣ тарбия кунанд, то онҳо ҷаҳонро на аз рӯйи таассубу хурофот, афсонаҳои бепоё, балки бо чашми хирад нигаранд. Дар зиндагӣ фиреб нахӯранд. Раҳум назананд. Эътиқоди бунёдӣ илмӣ ҳамсафари ҳаётташон бошад.

Бо гузашти солҳо, сарфи назар аз интиҳоии касб, мавқеи иҷтимоӣ, инсон ҳаргиз устодони худро, ки дар таълиму тарбияи ӯ саҳм доштаанд, махсусан таъсиргузро ва тақдирсоз будаанд, фаромӯш намекунад. Дар қисмати худ онҳоро сабабгор ва шарикӣ ҳамдам мешуморад. Дар лаҳзаҳои нек ва мушкилоти пешорӯ ҳама муаллимонро ба ёд меорад.

то Истиқлоли давлатӣ, ба барномаи дарсии «Таърихи Тоҷикистон» таваҷҷуҳи камтар зоҳир мешуд. Соатҳо басанда набуданд. Ба гайр аз ҳафриёти археологӣ дар мавзӯҳои Ачинатепла, Кайқубод, Тешиктош ва баъзе дигар рӯйдодҳои наҷандон муассири таърихӣ, маълумоти ҷолиби таваҷҷуҳ мавриди омӯзиш қарор намегирифт. Донишӯ доир ба таърихи халқи тоҷикро мо бештар аз китобҳои дарсии адабиёти тоҷик мегирифт.

Китобҳои асосии дарси таърих ва география – «Таърихи СССР» ва «Географияи табиии СССР» буданд.

Ин китобҳо ҳам берун аз Тоҷикистон таълиф мешуданд. Барои тамоми хонандагонӣ шашаки рӯйи замин ягона маҳсуб мегаштанд. Ба забонҳои миллӣ тарҷума мешуданд. Аммо эътироф бояд кард, ки дар замони шӯравӣ барои коркарди барномаҳои таълими, навиштани китобҳои дарсӣ бехтарин мутахассисон – олимони номдоре, ки дар эҷоди асарҳои илмӣ, илмӣ - педагогӣ машҳуру маъруф буданд, ҳамзамон, муаллимони эҷодкор ва забардасти мактабҳои олии мамлакат ба ҳисоб меомафтанд, ҷалб мешуданд.

Ҳамаин тариқ, китобҳои номбаршуда – таърихи ҷуғрофияи Ватани маҳбуби замонро мо сидқан қабул мекардем. Аз таги дил мекондем. Ба маъний ва мантиқи онҳо эътимоди бузург доштем.

Бидуни шак, муҳтавои кори мактаб ҳам дар барномаи ва ҳам дар китобҳои дарсӣ қатъиян мувофиқ ба сиеьати расмии давлатдорӣ ташкил мешуд. Коркард мегардид. Ифода меёфт. Роҳандозӣ мешуд. Муҳтавои ин фаъолият манфиати субот ва пешрафти ҷомеаро дар назар дошт. Нуқтае барои эҷоди шӯбаи нисбат ба ҷаҳонбинии илмӣ намегузост.

Муаллим Усмон Раҳмонов ба фаъолияти доимии ӯст, аввалин бор ташаббускорона барои худ дафтари дарси таърих кушода, суҳанҳои ӯро, мисле ки дар мактаби олии лексия гӯш мекарда бошем, менавиштем. Аммо муаллим ба ин кори мо зиёд таваҷҷуҳ намекард. Ӯ роҳу усули дарсдиҳии худро ҳамон тарз идоме медод.

Он замон бехтарин асбоби аёнӣ харита буд. Муаллим вобаста ба мавзӯи дарс харитаи мувофиқро интиҳо карда меовард. Онро ба тахтаи синф насб мекард. Ҳангоми дарс гуфтан худ ба худ маълум мешуд, ки Усмон Раҳмонов ин харитаҳоро аз ёд менамуд. Дар дараҷаи ниҳоят баланди таҳассусмандӣ матни маводи дарсиро бо харитаи марбута пайваст карда метавонад.

нерумандтар дар олам чизи дигаре нест. Фақат гап сари он аст: ӯ мақсадгузори худро, ки доимо барои бехбудӣ зиндагии воқеӣ, заминӣ равона шудааст, бо кадом роҳу восита амалӣ карданӣ аст.

Мехост толибилмонро соҳибмаърифат, мустақил, ҷўянда, навогар, нотарс ва мубориз тарбия кунанд. Ва ин сифатҳо қоромеди манфиатҳои Ватан бошанд. Доштани чунин хислатҳоро шарт ба ҳама мувофиқ омадани неруҳои рӯҳӣ ва ҷисмонӣ медонист.

Рӯзе устои мо дар дарси география дар бораи таърихи кушодани қитъаи Америка муҳокима ронда, суҳанҳои иродазманди кашфкунандаи «Ҷаҳони навро»-ро хеле муваффақона мисол овард: «Эй мардум! Ман як

корхона, сардори сеҳ, муҳандис, технология, коргари одӣ, мудири шубъаи санҷиши сифати маҳсулот, қороманди агентии рекламаи маҳсулоти тайёр, сардори муассисаи фурӯши мол ва оқибат истифодабарандаи он бошад.

Барои мо мавзӯҳои аввалин бор дар Белгия сохта шудани роҳи оҳан, аз ҷониби Ричард Треветик иштироъ гардидани машинаи бо буг ҳаракаткунанда ва монанди ин кашфиёт ҷолиби таваҷҷуҳи маҳсус буданд.

Муаллим, ҳамзамон, омилҳои пешрафти мардуми Ғарбро тафсир мекард. Таъкид менамуд, ки ҳар чӣ бештар донишҳои худро дар самти илмҳои дақиқ ва табиатиносоӣ сайқал диҳем ва истифода намоём. Вобаста ба мавзӯҳоро, ки устоиди

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УНИТАРНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ ТАДЖИКИСТАН «АМОНАТБАНК»

Финансовый отчёт за год, закончившийся 31 декабря 2023 года

Республика Таджикистан
г. Душанбе, 734025
ул. Боктар 37/1, офис 501

T: + 992 (44) 600 46 55
contact@bakertilly.tj
www.bakertilly-ca.com

ОТЧЕТ НЕЗАВИСИМЫХ АУДИТОРОВ

Руководству ГУП СБ РТ «Амонатбанка»:

Мнение аудитора

Мы провели аудит прилагаемой финансовой отчетности ГУП СБ РТ «Амонатбанка» (далее «Банк»), состоящей из отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2023 г., отчета о прибыли или убытке и прочем совокупном доходе, отчета об изменениях в капитале и отчета о движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний к финансовой отчетности, включая краткий обзор основных положений учетной политики.

По нашему мнению прилагаемая финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных отношениях финансовое положение Банка по состоянию на 31 декабря 2023 г., а также его финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (далее - «МСФО»).

Основание для выражения мнения

Финансовая отчетность за год, закончившийся 31 декабря 2023 г., была проверена другим аудитором, который выразил модифицированное мнение. В ходе аудита финансовой отчетности за год, закончившийся 31 декабря 2023 г., мы провели корректировки сравнительных показателей за год, закончившийся 31 декабря 2022 г., приведенные в Примечании 4 к финансовой отчетности. По нашему мнению, эти корректировки уместны и проведены должным образом. Мы не проводили аудит, обзорную проверку и любые другие процедуры в отношении финансовой отчетности Банка за год, закончившийся 31 декабря 2022 г., за исключением корректировок, приведенных в Примечании 4, и соответственно, не выражаем мнения или какой-либо другой формы уверенности в отношении финансовой отчетности за год, закончившийся 31 декабря 2022 г., в целом.

Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита (далее «МСА»). Наши обязанности в соответствии с этими стандартами описаны далее в разделе «Ответственность аудитора за аудит финансовой отчетности» нашего заключения. Мы являемся независимыми от Банка в соответствии с «Кодексом этики профессиональных бухгалтеров» Совета по международным стандартам этики для бухгалтеров (далее «Кодекс СМСЭБ») и этическими требованиями, касающимися нашего аудита финансовой отчетности в Республике Таджикистан, и выполнили другие этические обязанности в соответствии с этими требованиями и кодексом СМСЭБ. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения нашего мнения.

Параграф, привлекающий внимание

Мы обращаем ваше внимание на Примечание 32 «Политика управления рисками» к консолидированной финансовой отчетности, где указано, что обязательства Банка со сроком погашения до одного года превышают активы со сроком погашения до одного года. Таблицы включают сроки погашения для счетов клиентов и краткосрочных депозитов. Основываясь на прошлом опыте, Руководство Банка считает маловероятным, что все клиенты потребуют выплат при наступлении срока погашения. Руководство Банка осведомлено о важности поддержания стабильности таких депозитов.

Ответственность руководства и лиц, отвечающих за корпоративное управление, за финансовую отчетность

Руководство несет ответственность за подготовку и достоверное представление указанной финансовой отчетности в соответствии с МСФО и за систему внутреннего контроля, которую руководство считает необходимой для подготовки финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок. При подготовке настоящей финансовой отчетности руководство несет ответственность за оценку способности Банка продолжать непрерывно свою деятельность, и использование принципа непрерывности деятельности, относящихся к непрерывности деятельности, и использование принципа непрерывности деятельности в качестве основы бухгалтерского учета, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать организацию, прекратить ее деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности. Лица, отвечающие за корпоративное управление, несут ответственность за надзор над процессом подготовки финансовой отчетности Банка.

Ответственность аудитора за аудит финансовой отчетности

Наша цель состоит в том, чтобы получить разумную уверенность в том, что финансовая отчетность не содержит существенных искажений вследствие недобросовестных действий или ошибок, и выпустить аудиторское заключение, включающее наше мнение. Разумная уверенность является высокой степенью уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с МСА, всегда может выявить имеющееся существенное искажение. Искажения могут быть результатом недобросовестных действий или ошибок и считаются существенными, если можно на разумной основе предположить, что по отдельности или в совокупности они могут повлиять на экономические решения, принимаемые пользователями на основе этой финансовой отчетности.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с МСА, мы применяем профессиональное суждение и сохраняем профессиональный скептицизм на протяжении всей аудиторской проверки. Кроме того, мы выполняем следующее:

- выявление и оценку рисков существенного искажения финансовой отчетности вследствие недобросовестных действий или ошибок; разработку и проведение аудиторских процедур в ответ на эти риски; получение аудиторских доказательств, являющихся достаточными и надлежащими, чтобы служить основой для выражения нашего мнения. Риск необнаружения существенного искажения в результате недобросовестных действий выше, чем риск необнаружения существенного искажения в результате ошибки, так как недобросовестные действия могут включать сговор, подлог, умышленное неотражение или неправильное представление данных или действия в обход системы внутреннего контроля;
- получение понимания системы внутреннего контроля, связанной с аудитом, с целью разработки аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам, но не с целью выражения мнения об эффективности системы внутреннего контроля Банка;
- оценку надлежащего характера применяемой учетной политики и обоснованности оценочных значений и соответствующего раскрытия информации, подготовленных руководством;
- формирование вывода о правомерности использования руководством допущения о непрерывности деятельности в качестве основы бухгалтерского учета, а на основании полученных аудиторских доказательств – вывода о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности Банка продолжать непрерывно свою деятельность. Если мы приходим к выводу о наличии существенной неопределенности, мы должны обратить внимание в нашем аудиторском заключении на соответствующую раскрываемую в финансовой отчетности информацию или, если такого раскрытия информации недостаточно, модифицировать наше мнение.

Наши выводы основаны на аудиторских доказательствах, полученных до даты нашего аудиторского заключения. Однако будущие события или условия могут привести к тому, что Банк утратит способность продолжать непрерывно свою деятельность;

- выполнение оценки общего представления финансовой отчетности, ее структуры и содержания, включая раскрытие информации, а также оценки того, представляет ли финансовая отчетность, лежащая в ее основе операции и события так, чтобы достигалось достоверное представление о них.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, доводя до их сведения в том числе и информацию о запланированном объеме и сроках аудита и значимых вопросах, которые привлекли внимание аудитора, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в процессе аудита.

Мы также делаем заявление в адрес лиц, отвечающих за корпоративное управление, о том, что мы выполняли все соответствующие этические требования к независимости и доводили до их сведения информацию обо всех отношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать оказывающими влияние на независимость аудитора, а в необходимых случаях – обо всех соответствующих мерах предосторожности.

Шавкатжон Назиров
Директор ООО «Бейкер Тилли Таджикистан»

Лицензия № 000014, выданная
Национальным банком Таджикистана

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

ГУП СБ РТ «АМОНАТБАНК»

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ ИЛИ УБЫТКЕ И ПРОЧЕМ СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2023 Г. (в тысячах таджикских сомони)

	Прим.	За год, закончившийся 31 декабря 2023 г.	За год, закончившийся 31 декабря 2022 г. (Пересмотрено)
Процентные доходы	5	455,515	315,399
Процентные расходы	5	(96,161)	(84,371)
ЧИСТЫЙ ПРОЦЕНТНЫЙ ДОХОД ДО ФОРМИРОВАНИЯ РЕЗЕРВОВ ПОД ОБЕСЦЕНЕНИЕ АКТИВОВ, ПО КОТОРЫМ НАЧИСЛЯЮТСЯ ПРОЦЕНТЫ		359,354	231,028
Формирование резерва под обесценение активов, по которым начисляются проценты		(162,398)	(29,903)
Комиссионные доходы	6	217,606	207,418
Комиссионные расходы	6	(31,159)	(38,336)
Чистый доход по операциям с иностранной валютой	7	21,323	79,106
Чистый доход по операциям с финансовыми инструментами		430	73
Формирование резерва под обесценение активов, по которым не начисляются проценты	8	(37,487)	(18,459)
Прочие доходы, нетто	25	77,100	(47,885)
ЧИСТЫЕ НЕПРОЦЕНТНЫЕ ДОХОДЫ		247,803	162,117
Операционные расходы	9	(277,651)	(249,613)
ПРИБЫЛЬ ДО НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ	10	167,118	133,629
Налог на прибыль	10	(32,624)	(45,624)
ПРИБЫЛЬ ЗА ГОД		134,494	88,005

От имени Руководства Банка:

Салимзода Алиджон А.
Председатель Правления

Сатторзода Дустимурод Д.
Главный бухгалтер

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

ГУП СБ РТ «АМОНАТБАНК»

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ ПО СОСТОЯНИЮ НА 31 ДЕКАБРЯ 2023 Г. (в тысячах таджикских сомони)

	Прим.	31 декабря 2023 г.	31 декабря 2022 г. (Пересмотрено)
АКТИВЫ			
Денежные средства и их эквиваленты	11	2,509,485	2,419,120
Средства в банках	13	1,259,972	1,105,151
Обязательный резерв в Национальном банке Таджикистана	12	227,743	154,579
Кредиты, предоставленные клиентам	14	1,789,346	1,258,735
Инвестиции, удерживаемые до погашения	16	264,212	617,062
Инвестиции в ценные бумаги	15	11,000	11,000
Основные средства	16	636,630	575,084
Нематериальные активы	18	11,938	14,576
Активы в форме права пользования	19	2,553	4,974
Долгосрочные активы, предназначенные для продажи	20	28,457	24,018
Отложенные налоговые активы	10	11,822	13,519
Прочие активы	21	161,153	74,792
ВСЕГО АКТИВЫ		6,893,711	6,272,610
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ			
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Средства клиентов	23	5,465,363	4,960,643
Займы	24	90,082	162,365
Субординированные займы		50,000	50,000
Средства банков и финансовых организаций	22	424,238	278,684
Обязательства по аренде	19	2,629	5,252
Прочие обязательства	26	101,538	200,299
КАПИТАЛ			
Акционерный капитал	27	80,935	70,935
Нераспределенная прибыль		88,060	52,031
Резерв для будущих операций		339,916	248,485
Резерв на непредвиденные обстоятельства		39,799	29,640
Резерв переоценки основных средств		184,500	187,625
Общие резервы		26,651	26,651
ВСЕГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ		6,893,711	6,272,610

От имени Руководства Банка:

Салимзода Алиджон А.
Председатель Правления

Сатторзода Дустимурод Д.
Главный бухгалтер

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

ГУП СБ РТ «АМОНАТБАНК»

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2023 Г. (в тысячах таджикских сомони, если иное не указано)

	Прим.	За год, закончившийся 31 декабря 2023 г.	За год, закончившийся 31 декабря 2022 г. (Пересмотрено)
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:			
Прибыль до учета расходов по налогу на прибыль		167,118	133,629
Корректировки на:			
Движение в резерве под обесценение активов, по которым начисляются проценты	13	162,398	29,903
Износ основных средств и нематериальных активов	17,18	19,865	21,053
Амортизация АФПП	19	2,612	4,875
Движение в резерве под обесценение средств в банках	8	18,304	2,916
Движение в резерве под обесценение залогов полученных	8	33,818	19,910
Движение в резерве под обесценение сертификатов НБТ	8	2,604	2,308
Движение в резерве по кассовой недосдаче	8	2,325	-
Движение в резерве по неиспользованному отпуску	8	-	(6,675)
Курсовая разница по операциям с иностранной валютой	26	5,567	1,964
Чистый процентный доход	7	3,066	(1,030)
Чистый процентный доход	5	(329,958)	(267,578)
Движение денежных средств от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах		87,719	(58,725)
Уменьшение средств в банках		(212,840)	(41,213)
Увеличение кредитов клиентам		(531,671)	(342,334)
Увеличение долгосрочных активов, предназначенных для продажи		(38,257)	(25,930)
Уменьшение / (увеличение) прочих активов		(91,290)	50,192
Увеличение / (уменьшение) средств клиентов		493,643	1,667,165
Увеличение / (уменьшение) средств банков и финансовых организаций		145,554	21,081
Увеличение / (уменьшение) Товарно-материальные запасы		(12,231)	94,421
Увеличение / (уменьшение) по арендным обязательствам		(975)	(4,933)
Увеличение / (уменьшение) прочих обязательств		(101,203)	46,480
Приток / (отток) денежных средств от операционной деятельности до налогообложения		(261,551)	1,406,204
Проценты полученные		246,247	280,994
Проценты уплаченные		(75,384)	(79,941)
Налог на прибыль уплаченный		(39,701)	(39,701)
Чистый приток / (отток) денежных средств от операционной деятельности:		(130,389)	1,567,556

ГУП СБ РТ «АМОНАТБАНК»

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2023 Г. (ПРОДОЛЖЕНИЕ) (в тысячах таджикских сомони, если иное не указано)

	Прим.	За год, закончившийся 31 декабря 2023 г.	За год, закончившийся 31 декабря 2022 г. (Пересмотрено)
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:			
Приобретение основных средств	17	(69,667)	(69,200)
Резерв переоценки основных средств		3,125	4,360
Приобретение нематериальных активов	18	-	(1,255)
Приобретение ценных бумаг		-	(1,381,675)
Продажа ценных бумаг		348,616	1,541,620
Чистый (отток)/приток денежных средств от инвестиционной деятельности:		282,074	93,650
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:			
Увеличение дополнительного капитала		-	-
Продажа обыкновенных акций		10,000	-
Поступление от займов		(71,320)	200,135
Выплаты по займам		-	(127,241)
Чистый приток денежных средств от финансовой деятельности:		(61,320)	72,894
ЧИСТОЕ УВЕЛИЧЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ И ИХ ЭКВИВАЛЕНТОВ		90,365	1,734,100
Влияние изменения курса иностранных валют на денежные средства и их эквиваленты		-	10,000
ДЕНЕЖНЫЕ СРЕДСТВА И ИХ ЭКВИВАЛЕНТЫ, на начало года	11	2,419,120	1,465,164
ДЕНЕЖНЫЕ СРЕДСТВА И ИХ ЭКВИВАЛЕНТЫ, на конец года	11	2,509,485	3,209,264

От имени Руководства Банка:

Салимзода Алиджон А.
Председатель Правления

Сатторзода Дустимурод Д.
Главный бухгалтер

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

29 марта 2024 г.
г. Душанбе, Республика Таджикистан

ГУП СБ РТ «АМОНАТБАНК»

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В КАПИТАЛЕ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2023 Г. (в тысячах таджикских сомони)

	Акционерный капитал	Резерв для будущих операций организации	Резерв на непредвиденные обстоятельства	Резерв переоценки основных средств	Общий резерв	Нераспределенная прибыль	Всего (Пересмотрено)
на 31 декабря 2021	60,935	248,485	(25,103)	191,985	26,651	14,409	517,362
Перенос добавочного капитала на акционерный капитал	10,000	-	-	-	-	-	10,000
Перенос на "Резерв для будущих операций" за счет "Нераспределенной прибыли"	-	-	54,743	-	-	(54,743)	-
Перенос "Переоценки основных" средств на счет "Нераспределенной прибыли"	-	-	-	(4,360)	-	4,360	-
Операции с регулятором, возврат средств НБТ	-	-	-	-	-	-	-
Прибыль за год	-	-	-	-	-	88,005	88,005
на 31 декабря 2022	70,935	248,485	29,640	187,625	26,651	52,031	615,367
Перенос добавочного капитала на акционерный капитал	10,000	-	-	-	-	-	10,000
Перенос на "Резерв для будущих операций" за счет "Нераспределенной прибыли"	-	91,431	-	-	-	(91,431)	-
Перенос на "Резерв на непредвиденные обстоятельства" за счет "Нераспределенной прибыли"	-	-	10,159	-	-	(10,159)	-
Перенос "Переоценки основных" средств на счет "Нераспределенной прибыли"	-	-	-	(3,125)	-	3,125	-
Прибыль за год	-	-	-	-	-	134,494	134,494
на 31 декабря 2023	80,935	339,916	39,799	184,500	26,651	88,060	759,861

От имени Руководства Банка:

Салимзода Алиджон А.
Председатель Правления

Сатторзода Дустимурод Д.
Главный бухгалтер

29 марта 2024 г., г. Душанбе, Республика Таджикистан

29 марта 2024 г., г. Душанбе, Республика Таджикистан

Примечания на страницах 11-65 являются неотъемлемой частью настоящей финансовой отчетности. Отчет независимых аудиторов приведен на страницах 3-5.

БА ТАВАҚҚУҲИ ПУДРАТЧИЁН ВА МОЛРАСОНҲО!

ДАЪВАТНОМАИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУНИ ХАРИД

Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - макомоти ваколатдор) ва ташилотҳои харидор докталабони салоҳиятдорро барои иштирок дар озмуни хариди номгуӣ зерини мол, кор ва хизматрасонӣ, ки дар як давр гузаронда мешаванд, даъват менамоянд:

Table with 7 columns: №, Ташкилоти харидор, Мавзӯи харид, Усули харид, Навъи харид, Микдори номгуӣ, Санаи анҷоми қабули дархостҳо. Contains 17 rows of procurement details.

Озмуни харид дар Портали хариди электронии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон https://eprocurement.gov.tj баргузор мегардад. Довталабон барои иштирок дар озмуно бояд дар Портали хариди электронии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шаванд.

Бақайдгирӣ ва иштирок дар озмуно ба Ҳадамоти дастрипти истифодабарандагони Портал муроҷат намоянд. Довталабоне, ки хоҳиши дар озмуно иштирок кардан доранд, баъди супоридани ҳаққи бебозгазашта тавассути филиалҳои КВД БА ҚТ «Амонатбонк» ё барномаи мобилии «Амонатмобил», ҳуҷҷатҳои тендери худро бояд то вақти дар сӯти «Сана ва вақти кушодани

лифофаҳо» муайяншуда пешниҳод намоянд. Мухлати муқарраршуда муҳлатест, ки баъди анҷоми вақт аз докталабон пешниҳодот қабул карда намешавад. Сурога: Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи Шота Руставелӣ - 22. Ҳадамоти дастрипти истифодабарандагони Портали хариди электронии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон: 446000304.

ДАЪВАТ БАРОИ ПЕШНИҲОДИ НАРХНОМА ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

САНАИ ДАЪВАТ: 3 МАИИ СОЛИ 2024

МАНБАИ МАБЛАГҶУЗОРӢ: «CASA 1000 ЛОИҲАИ ДАСТГИРИИ ЧОМЕА» (ЛДЧ), P165313

РАҚАМИ ГРАНТ: D4400-TJ

№ ШАРТНОМАҲО: NSIFT-CSP-G-2A-32/2, NSIFT-CSP-G-2A-34/2, NSIFT-CSP-G-2A-41/2, NSIFT-CSP-G-2A-48/2, NSIFT-CSP-G-2A-53/2, NSIFT-CSP-G-2A-57/2

Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Бонки умумиҷаҳонӣ барои пӯшонидани хароҷоти «CASA 1000 Лоиҳаи дастрипти чомеа» (ЛДЧ) грант гирифтааст ва ният дорад ақ қисми маблагро барои бастаҳои зерин истифода барад.

NSIFT-CSP-G-2A-32/2 - Харид, таҳвил ва насби мебелу таҷҳизот барои зерлоиҳаи CSP-2A-32/2 «Сохтмони бинои технологияи 3 синфхона дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №25, деҳаи Бӯстон, Ҷамоати деҳоти Дӯстӣ, ноҳияи Абдурахмони Чомӣ».

NSIFT-CSP-G-2A-34/2 - Харид, таҳвил ва насби мебелу таҷҳизот барои зерлоиҳаи CSP-2A-34/2 «Сохтмони бинои технологияи 3 синфхона дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №19, деҳаи Роҳи Ленин, Ҷамоати деҳоти Ифтихор, ноҳияи Абдурахмони Чомӣ».

NSIFT-CSP-G-2A-41/2 - Харид, таҳвил ва насби мебелу таҷҳизот барои зерлоиҳаи CSP-2A-41/2 «Сохтмони бинои таълимии 7 синфхона дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №32, деҳаи Баҳористон, Ҷамоати деҳоти Қадриддин Ғиёсов, ноҳияи Абдурахмони Чомӣ».

NSIFT-CSP-G-2A-48/2 - Харид, таҳвил ва насби мебелу таҷҳизот барои зерлоиҳаи CSP-2A-48/2 «Сохтмони бинои дуошёнаи таълимии 7 синфхона дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №51, деҳаи Мехробод, Ҷамоати деҳоти Маъшъл, ноҳияи Вахш».

NSIFT-CSP-G-2A-53/2 - Харид, таҳвил ва насби мебелу таҷҳизот барои зерлоиҳаи CSP-2A-53/2 «Сохтмони бинои дуошёнаи таълимии 7 синфхона дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №52,

деҳаи Кайҳонӣ, Ҷамоати шаҳраки Гулистон, ноҳияи Чалолитдини Балхӣ».

NSIFT-CSP-G-2A-57/2 - Харид, таҳвил ва насби мебелу таҷҳизот барои зерлоиҳаи CSP-2A-57/2 «Сохтмони бинои таълимии 4 синфхона дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №4, деҳаи Ваҳдат, Ҷамоати деҳоти Панҷ, ноҳияи Ҷайхун».

Бунёди миллии иҷтимоии маблағгузори Тоҷикистон ширкатҳои ҳавасмандро барои иштирок дар озмуно ва пешниҳоди нархномаҳои худ ҷиҳати хариди мебел ва таҷҳизот барои зерлоиҳаҳои CSP-2A-32/2, CSP-2A-34/2, CSP-2A-41/2, CSP-2A-48/2, CSP-2A-53/2, CSP-2A-57/2 мувофиқи шартномаҳо дар боло зикршуда даъват менамояд.

Интихоби ширкатҳо тибқи расмиёти Бонки умумиҷаҳонӣ, ки дар Қоидаҳои харид барои қарзгирандагони МЛС («Қоидаи закупки для заемщиков ФИПТ», июль 2016) тасвиф шудааст, сурат мегардад.

Бастаи пурраи ҳуҷҷатҳои озмуноро (Дархост барои нархномаҳо) аз сурогаи зерин дастрас кардан мумкин аст: шаҳри Душанбе, кӯчаи Беҳзод 25 (ошёнаи чоруми бинои Муассисаи давлатии «Тоҷикфильм»), телефонҳо: + (992-37) 2218753, 2212478; e-mail: info_csp@nsift.tj, web-сайт: www.nsift.tj.

Нархномаҳо бояд ба сурогаи пешниҳодшуда то соати 15⁰⁰, 17 майи соли 2024 пешниҳод шаванд. Нархномаҳо ба сурогаи почтаи электронии дар боло зикршуда фиристодан мумкин аст. Нархномаҳо, ки пас аз гузаштани муҳлат пешниҳод карда мешаванд, қабул карда намешаванд.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ ПЎШИДАИ ТАҚҲ «ҲУМО»

Ҳисоботи молиявӣ барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст

Table with 3 columns: Эзоҳ, Барои соли 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст, Барои соли 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст. Includes financial data for various departments and a summary table.

ҲИСОБОТИ ОИДИ ВАЪЪИ МОЛИЯВӢ БА ҲОЛАТИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023

Table with 3 columns: Эзоҳ, 31 декабри соли 2023, 31 декабри соли 2022. Includes detailed financial statements for 'DOROIXO' and 'UHDADORIXO VA SARMOY'.

ПРИГЛАШЕНИЕ К УЧАСТИЮ В ТОРГАХ (ПУТ) В ТОРГАХ (ПУТ)

Проект раннего развития детей с целью наращивания человеческого потенциала в Таджикистане (ПРРД) РЕСПУБЛИКА ТАДЖИКИСТАН Распечатка и распределение 250 000 шт. амбулаторных карт развития детей

1. Республика Таджикистан получила финансирование от Всемирного банка для реализации Проекта раннего развития детей с целью наращивания человеческого капитала в Таджикистане (ПРРД) и намерена использовать часть средств этого гранта для осуществления платежей по Контракту Распечатка и распределение 250 000 шт. амбулаторных карт развития детей, номер пакета НКТ: MOF/ECDP/RFB/022/001-1.

2. Проект раннего развития детей с целью наращивания человеческого капитала в Таджикистане настоящим приглашает правомочных и квалифицированных участников торгов представить свои запечатанные конкурсные предложения относительно распечатки и распределения 250 000 шт. амбулаторных карт развития детей.

3. Конкурсные торги будут проводиться по процедуре национальных конкурсных торгов в соответствии с руководством Всемирного банка: Руководство по закупкам товаров, работ и неконсультационных услуг заемщиками Всемирного банка по займам МБРР и кредитам и грантам МАР опубликованный «Правила закупки для заемщиков ФИПТ» Всемирного банка (июль 2016 года, пересмотренные в ноябре 2017 года и августе 2018 года) - Закупки в рамках финансирования инвестиционных проектов товары, работы, неконсультационные и консультационные услуги» и открыты для всех правомочных участников торгов в соответствии с тем, что определено в «Руководстве по закупкам». Кроме того, просьба обращаться к параграфам 3.14, 3.15 где изложена политика Всемирного банка в отношении конфликта интересов.

4. Заинтересованные правомочные участники торгов могут получить более подробную информацию в ГРП, E-mail: jobs.info@ecdp.tj и ознакомится с документацией для торгов по указанному ниже адресу: г. Душанбе, Таджикистан, ул. Шероз 35, почтовый индекс: 734025, тел: (+992 37) 2210691 с 8⁰⁰ до 17⁰⁰ часов. 5. Заинтересованные участники торгов могут получить полный комплект документации для торгов на русском языке после направления письменной заявки по указанному ниже адресу: Республика Таджикистан, г. Душанбе, ул. Шероз 35, 7 этаж, здание Министерства финансов Республики Таджикистан, почтовый индекс: 734025, E-mail: jobs.info@ecdp.tj, тел: (+992 37) 2210691.

Документация для торгов будет направлена по электронной почте в формате PDF.

6. Конкурсные предложения должны быть доставлены по указанному ниже адресу:

Государственный комитет по инвестициям и управлению государственным имуществом Республики Таджикистан, ул. Шотемур 27, каб. №10 до 28 мая 2024 г., 15⁰⁰ по местному времени. Подана конкурсных предложений в электронном виде не допускается. Опоздавшие конкурсные предложения отклоняются. Вскрытие конвертов с конкурсными предложениями состоится в присутствии представителей участников торгов, которые пожелают присутствовать при вскрытии лично по адресу: Государственный комитет по инвестициям и управлению государственным имуществом Республики Таджикистан, ул. Шотемур №27, кабинет № 10, 28 мая 2024г. в 15⁰⁰ по местному времени. Все конкурсные предложения должны сопровождаться залоговым обеспечением на сумму 147 482 сомони.

ЭЪЛОН!

ЧСК «Дўстмурод Ҳақимов» (РМА 400001905, РЯМ 4010002086) Фонди сармоия оинномавишро, ки 6230226 (шаш миллиону дусаду сӣ ҳазору дусаду бисту шаш) сомонӣ эълон шуда буд, ба маблағи 5926780 (панҷ миллиону нӯхсаду бисту шаш ҳазору ҳафтсад ҳаштод) сомонӣ кам карда, 309696 (сесаду нӯх ҳазору шашсаду наваду шаш) сомонӣ муқаррар менамояд.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

✓ Шиносномаи гумшудаи А 02772362, ки онро ШВҚД-2 дар ноҳияи Рӯдакӣ 14-уми декабри соли 2019 ба Салихов Мубориз Фарҳодович додааст, эътибор надорад.

✓ Шиносномаи техникаи гумшудаи ҳонаи истиқоматӣ, ки онро ҚДФ «БММФ» дар шаҳри Душанбе бо сурогаи шаҳри Душанбе, ноҳияи Шоҳмансур, гузаргоҳи яқуми кӯчаи Хоруғ, ҳонаи 30 ба Разақов Абу-муслим Абдурахимович додааст, эътибор надорад.

✓ Шаҳодатномаи гумшудаи ҳуқуқ ба мерос аз рӯи қонуни силсилаи ДШ №0800006, ки онро Саридораи нотариалии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон 7-уми июли соли 2011 тахти фехрасти № 2М-91 бо сурогаи шаҳри Душанбе, гузаргоҳи яқуми кӯчаи Хоруғ, ҳонаи

№30 ба Холиқова Таҳмина Давлатовна додааст, эътибор надорад.

✓ Шиносномаи техникаи ҳонаи истиқоматӣ, ки онро ҚДФ «БММФ» дар шаҳри Душанбе бо сурогаи шаҳри Душанбе, ноҳияи Шоҳмансур, кӯчаи Телпаҳои шарқӣ, маҳаллаи 15, китъаи 127 ба Нурова Алифмо Мухиддиновна додааст, эътибор надорад. ✓ Аттестати гумшудаи силсилаи Т-АТУ №0605508, ки онро муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №19-и ноҳияи Шаҳринав соли 2013 ба Тошев Мухиддин Муродович додааст, эътибор надорад. ✓ Билети домиҷиғии гумшудаи № 12-01/22-21/26, ки онро Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон соли 2021 ба Бобоҷонов Олимҷон Одилович додааст, эътибор надорад.

✓ Шиносномаи гумшудаи А 5159218, ки онро ШВҚД-2 дар ноҳияи Рӯдакӣ 29-уми декабри соли 2008 ба Мухиддинова Бибикалон додааст, эътибор надорад. ✓ Аттестати гумшудаи №018324, ки онро МТМУ №4-и ноҳияи Нуробод соли 1987 ба Садриддинов Шамсулло додааст, эътибор надорад.

✓ Патенти гумшудаи № 0478322, ки онро Нозироти андоз дар шаҳри Панҷкент ба соҳибкори инфиродӣ Мавлонов Олим Яздондукович (РМА 6056558627) додааст, эътибор надорад.

✓ Шиносномаи техникаи гумшудаи ҳонаи истиқоматӣ, ки онро ҚДФ «БММФ» дар шаҳри Душанбе бо сурогаи шаҳри Душанбе, ноҳияи Шоҳмансур, кӯчаи Айни, ҳонаи 38 (ҳоло №146) ба Ганиев Абдусаттор Воҳидович додааст, эътибор надорад. ✓ Дафтарчаи имтиҳонии гумшудаи силсилаи К 297, ки онро Филиали МИСНС дар шаҳри Душанбе соли 2017 ба Зайдуллозада Шукрулло Худойдод додааст, эътибор надорад.

✓ Аттестати гумшудаи силсилаи Т-АТА № 0719827, ки онро МТМУ №56-и ноҳияи Синои шаҳри Душанбе соли 2018 ба Хусеинзада Абдулвосит Хуршед додааст, эътибор надорад. ✓ Аттестати гумшудаи силсилаи Т-АТА №0032345, ки онро МТМУ №90-и ноҳияи Синои шаҳри Душанбе соли 2004 ба Саидова Ирода Каримовна додааст, эътибор надорад.

✓ Шиносномаи гумшудаи А 00951649, ки онро ШВҚД-2 дар ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе 4-уми августи соли 2017 ба Алиқуллова Бибирьяно Маҳмадиевна додааст, эътибор надорад. ✓ Аттестати гумшудаи силсилаи Т-АТУ № 0823165 ва заммиаи он, ки МТМУ №61-и ноҳияи Рӯдакӣ 8-уми июли соли 2020 ба Субонқуллов Ҷаҳонгир Набиҷонович додааст, эътибор надорад. ✓ Сертификати гумшудаи дараҷаи А №0331391,

ки онро Кумитаи заминсозии шаҳри Душанбе 30-юми марти соли 2012 тахти №81113 бо сурогаи шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи Ч. Раулпов, барои таваққуфҳои нақлиётӣ, бо ҳуқуқи истифодаи бемуҳлат ба Саидов Алишер додааст, эътибор надорад.

✓ Шиносномаи техникаи гумшудаи ҳонаи истиқоматӣ, ки онро ҚДФ «БММФ» дар шаҳри Душанбе бо сурогаи шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи Борбад, бинои 79, ҳонаи 19 ба Абдиев Гулмурод Ашурович додааст, эътибор надорад. ✓ Шартномаи гумшудаи хариду фурӯши қувартира, ки онро Идораи нотариалии давлатии ноҳияи Синои шаҳри Душанбе 18-уми октябри соли 2019, тахти фехрасти № 8Ш-3804 бо сурогаи шаҳри Душанбе, кӯчаи Борбад, бинои 79, ҳонаи 19 ба Абдиев Гулмурод Ашурович додааст, эътибор надорад.

✓ Шаҳодатномаи гумшудаи силсилаи Т-АТА № 1585736, ки онро МТМУ №38-и ноҳияи Синои шаҳри Душанбе 5-уми июли соли 2023 ба Самандарова Гулбаҳор Каримовна додааст, эътибор надорад. ✓ Ҳуҷҷатҳои гумшудаи таъсиси ЧДММ «Қулобангширтасор» - Шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии давлатии таъсисбӣ ва Иқтисод аз Фехрасти яғонаи шахсонаи ҳуқуқӣ, ки онҳоро Нозироти андоз дар ноҳияи Синои шаҳри Душанбе ба қайди давлати гирифтааст, эътибор надорад.

✓ Патенти гумшуда барои ҳуқуқи амалӣ гардонидани фаъолияти соҳибкори инфиродӣ, ки онро Нозироти андоз дар ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе ба Комилова Робия Раҳмоналиевна додааст, эътибор надорад.

✓ Шаҳодатномаи гумшуда барои ҳуқуқи амалӣ гардонидани фаъолияти соҳибкори инфиродӣ, ки Нозироти андоз дар ноҳияи Файзобод ба Юсуфзода Наврӯзҷони Латиф (РМА 146033899) додааст, эътибор надорад.

✓ Шартномаи гумшудаи иштироки ҳиссагӣ дар сохтмони, ки онро Идораи нотариалии давлатии Синои шаҳри Душанбе 20-уми апрели соли 2021 тахти фехрасти №9Ш-728 барои ҳиссагузори дар бунёди манзили истиқоматӣ - квартири № 1004, ошёнаи 10, блоки Б, бо масоҳати умумии 58,1 м² ба ЧДММ «Фароруд Гуруҳ» ва Одинаев Сирҷиддин Акрамбекович додааст, эътибор надорад.

БАРҲАМ МЕХЎРАД

✓ ЧДММ «Қулобангширтасор» (РМА 040060935, РЯМ 0410038576), ки онро Нозироти андоз дар ноҳияи Синои шаҳри Душанбе ба қайди давлати гирифтааст, фаъолиятро қатъ мекунад. Ҳама арузи шикоят давомӣ до муҳ қабул карда мешавад.

Садон Мардум logo and contact information: Муассис: Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

САРМУҲАРРИР Бахтовар КАРИМЗОДА. Рӯзнома ба тарзи офсет дар КВД КТН «Шарқи овоз» чоп шудааст. ИНДЕКСИ ОБУНА 68852

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ: Абдуллоҳ Мирзоев, Далер Абдулло, Ориф Ёдгоров, Сайфиддин Суннатов, Шариф Атоиллоев, Фарзона Файзалыева, Фархунда Абдулҳақимов.

НИШОНИ МО: шаҳри Душанбе, хиёбони Саъдий Шерозӣ - 16. ТЕЛЕФОНҲО: қабулгоҳ 238-53-71; Сармуҳаррир факс 221-36-04; муовини яқум, котибони шабакаи муҳбирони махсус 238-53-56; муовин 238-54-52; котиб 238-59-32; муҳаррири шӯъбаи сохтори давлатӣ, қонунгузори ва ҳуқуқ 238-58-95; муҳаррири шӯъбаи иқтисодӣ ва сисёати иҷтимоӣ 238-58-91; шӯъбаи фарҳанг, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва регламент 238-58-93; муҳаррири шӯъбаи мактубҳо, ахбор, муносибатоҳои байнипарлумонӣ ва робита бо ҷомеа 238-52-97; муҳосибот 238-53-49; шӯъбаи ошӯна, қабули эълонҳо ва техникаи 238-54-57; хабарнигорон дар ВМКБ 93-355-51-03, 93-458-65-69; вилоти Хатлон 919-87-88-78, 985-82-81-97; вилоти Суғд 92-773-28-76, 92-771-76-72, 93-535-06-66; ШНТЧ - 000-03-03-80, 918-68-40-17. МО ДАР ШАБАКАИ ИНТЕРНЕТ: www.sadoimardum.tj. ПЎТТАИ ЭЛЕКТРОНИИ МО: sadoimardum@yandex.ru

Ба чопаш 3 майи соли 2024, соати 14:20 назар дода шуд. Адаби нашр 35055 НУСҲА. Навбатдори шумора Р. Ҳабибов. Тарроҳони компютери Т. Курбанов ва Ф. Таушаров. Рӯзномаи «Садон мардум» 30-юми октябри соли 2022 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав сабти ном шуд. Рақами қайд 332/P37